

על-ההכוונה

חילבאללה

מהו ארגון חיזבאללה ומתי הוא הוקם?

חיזבאללה הוקם במהלך שנות השמונים על ידי אנשי דת שיעיים. בתקופה בה חשו השיעים בלבנון מוקצים מהחברה ומהאליטה הלבנונית, ומספר מנהיגים ניסו לשפר את מעמדה בתוך לבנון. הקמת הארגון היא תוצר של שיתוף פעולה בין אנשי דת שיעים מלבנון לקציני משמרות המהפכה אשר היגרו מאיראן ללבנון לטובת הקמת הארגון תחת האידאולוגיה האיראנית.

ארגון חיזבאללה עצמו הוקם בידי מחמד חוסיין פדלאללה, שראה עצמו סוכן מרכזי להפצת המהפכה האסלאמית. פדלאללה הידק את הזיקה בין השיעים בלבנון ובין איראן החומייניסטית שקמה לאחר המהפכה האסלאמית. הוא שאף לסייע לאיראן לייצא את רעיון המהפכה, ודגל בתפיסה של שלטון חכם-ההלכה לא רק בתחומי הדת אלא בכל תחומי החיים. בנוסף, חיזבאללה קשר עצמו עוד מימיו הראשונים לרעיון ההתנגדות לישראל, שבשנות השמונים החלה להיות מעורבת יותר ויותר בדרום לבנון במלחמתה בארגוני הטרור הפלסטיניים.

מה הקשר בין ארגון חיזבאללה למדינת לבנון?

חיזבאללה הוא אחד משני ארגונים המייצגים את העדה השיעית בתוך הפוליטיקה הלבנונית, הפועלת בחברה מפוצלת ומרובת עדות. לצידו של חיזבאללה קיים ארגון שיעי צבאי נוסף בשם 'אמל'. חיזבאללה הוא כיום הכוח הפוליטי והצבאי החזק בלבנון, ולצד צבא-הטרור שלו מפעיל מערך אזרחי מסועף לתמיכה וסיוע לקהילה השיעית. כמו-כן הוא משתתף במשחק הפוליטי ויש לו נציגות משמעותית בפרלמנט הלבנוני ואף שרים בממשלה. בהתבטאויותיו, מכנה עצמו חיזבאללה שהוא "מגן לבנון" מפני תוקפנות ישראלית (וזאת על-אף שללבנון יש צבא רשמי).

איך חיזבאללה קשור לאיראן?

עוד מימיו הראשונים היה קשור חיזבאללה לרעיון המהפכה האסלאמית של איראן. כיום, מקבל חיזבאללה חלק ניכר ממימונו מאיראן, ומשמש למעשה כזרוע קדמית שלה במאבקה מול ישראל. מבין כל הארגונים בני-החסות של איראן, חיזבאללה הוא הגדול, המפותח והחזק שבהם, והמאיים ביותר על ישראל. חיזבאללה גם כפוף במידה רבה להנהגה האיראנית בתהליכי קבלת ההחלטות הפנימיים שלו.

על-ההכוונות

חילבאללה

מתי נלחמה מדינת ישראל בארגון חיזבאללה בעבר, ומדוע?

במהלך שנות השמונים, בשעה שישראל נלחמה בדרום לבנון כנגד כוחות אש"ף, החל חיזבאללה להתבסס במרחב ולפעול אף הוא כנגד כוחות צה"ל. בתקופה זו הוא פיתח את יכולות הנ"ט והמטענים שלו, והמשיך לתקוף את כוחות צה"ל במהלך שהותם ברצועת הביטחון בשנות התשעים. ב-1997 יצאה ישראל למבצע "ענבי זעם" כנגד תשתיות טרור של חיזבאללה. בשנת 2000 יצאו כוחות צה"ל מרצועת הביטחון, והארגון המשיך להתבסס במרחב ולפתח יכולות של ירי תמ"ס גם לכיוון יישובי צפון הארץ. ב-2006 שבה ישראל ונלחמה במרחב, הפעם מול חיזבאללה, במערכה שתיקרא לימים "מלחמת לבנון השנייה".

עם סיום מלחמת לבנון השנייה שב חיזבאללה והתבסס במרחב דרום לבנון, בניגוד להסכמים הבינלאומיים שנחתמו עם סיום הלחימה. ב-2019 יצאה ישראל למבצע "מגן צפוני" בו השמידו כוחות הנדסה מנהרות התקפיות שחפר חיזבאללה לתוך שטח ישראל, בטרם הצליח להשתמש בהן באופן מבצעי.

האם חיזבאללה נלחם רק כנגד ישראל?

בראשית שנותיו פעל חיזבאללה לא רק נגד כוחות צה"ל – בשנות השמונים ביצע הארגון התקפות קשות כנגד כוחות אמריקאיים בביירות, ובשנות התשעים הוציא לפועל פיגועים קשים נגד הקהילה היהודית בארגנטינה. בנוסף, במהלך מלחמת האזרחים בסוריה, שהחלה בשנת 2011, הצטרפו רבים מטעם חיזבאללה לכוחותיו של אסד, וסייעו לו להכניע את כוחות האופוזיציה שאיימו על משטרו. בתוך כך, צברו מחבלי חיזבאללה ניסיון מבצעי רב בלחימה זו.

מה הקשר בין מלחמת 'חרבות ברזל' לחיזבאללה?

חיזבאללה וחמאס הם ארגוני טרור הנכללים ב-"ציר ההתנגדות" - ברית הארגונים והמדינות אשר מתנגדים לארה"ב ולקיומה של מדינת ישראל, ופועלים נגדן באמצעי טרור. למרות שתנועת חמאס היא שפתחה במתקפת השבעה באוקטובר, חיזבאללה, כחלק מציר ההתנגדות, מנסה לממש את אסטרטגית "אחדות הזירות" של הציר שמשמעותה היא הניסיון המתמיד ליצר רושם כי כל ארגוני הציר, המהווים זירות נפרדות, מתואמים במאבק החמוש נגד ישראל.

כיצד מתנהלת המערכה מול חיזבאללה מתחילת המלחמה?

ב-8 באוקטובר 2023 פתח חיזבאללה במתקפה על יישובים ובסיסים בגבול הצפון. בתגובה לכך צה"ל עיבה את כוחותיו באזור וניהל קרב הגנה למול ירי מתמשך. הכוחות מנעו ניסיונות חדירה, הגיבו באש, פגעו במטרות טרור בכל רחבי לבנון, הסבו נזק לחיזבאללה, פגעו בבכירים בארגון וחיסלו מאות מחבלים. ב-18 בספטמבר 2024 פתח צה"ל במבצע "חיצו הצפון": חסן נסראללה שעמד בראש חיזבאללה ובכירים רבים אחרים חוסלו בתקיפות ממוקדות של חיל האוויר, מאגרי רקטות וטילים של הארגון בכל רחבי לבנון הופצצו, ויכולותיו לפגוע בעורף הישראלי נפגעו בצורה משמעותית. בסוף ספטמבר המבצע הורחב לתמרון קרקעי בדרום לבנון במטרה להסיר את איום הפשיטה ולאפשר את חזרתם של תושבי הצפון בבטחה לבתיהם. הכוחות הגיעו להישגים רבים בלחימה: **הנהגת החיזבאללה חוסלה, יכולות הפיקוד והשליטה שלו נפגעו באופן קשה, חלק משמעותי ממאגרי הנשק שלו הושמדו ותשתיות הטרור שבנה מול יישובי הצפון פורקו.** אדוות הישגים אלו אף הביאו לשינויים מרחיקי לכת ברחבי המזרח התיכון כולו. ב-27 בנובמבר 2024 נחתם הסכם הפסקת אש, ובשבועות שלאחר מכן התייצב צה"ל לאורך הגבול בהגנה חזקה, לצד נוכחות בחמש נקודות אסטרטגיות בדרום לבנון, במטרה להבטיח את ביטחונם של תושבי הצפון.